

การเขียนบทคำกล่าวในโอกาสพิเศษ

สิริวรรณ นันทจันทุล

ในงานพิธีหรือโอกาสพิเศษ พิธีการขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญคือ การเชิญผู้มีเกียรติกล่าวในโอกาสนั้น เช่น ประธานจัดงานกล่าวรายงานการจัดงาน ประธานในพิธีกล่าวเปิดงาน ประธานกล่าวต้อนรับผู้มาเยือนหน่วยงาน ประธานกล่าวให้โอวาทแก่ผู้รับโอวาท เป็นต้น ส่วนสำคัญประการหนึ่งของการกล่าวแต่ละครั้ง คือ บทคำกล่าวที่ประธานอ่านในครั้งนั้น ซึ่งผู้กล่าวหรือผู้ที่เกี่ยวข้องต้องเตรียมบทคำกล่าวอย่างพิถีพิถันทั้งเนื้อหาสาระและการใช้ถ้อยคำภาษา การกล่าวในโอกาสพิเศษนั้นมีจุดประสงค์หลายประการ อาทิ เพื่อให้ผู้มาร่วมงานทราบข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมครั้งนั้น เพื่อให้เกิดความเป็นสิริมงคลแก่การจัดงาน เพื่อแสดงไมตรีจิตให้ผู้มาเยือนรู้สึกอบอุ่นและเป็นกันเอง เพื่อจรรโลงใจให้ข้อคิด คติชีวิต เป็นต้น ด้วยเหตุที่การกล่าวในโอกาสพิเศษมีความสำคัญและมีวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น การเขียนบทคำกล่าวจึงสำคัญอย่างยิ่ง ดังที่สมปราชญ์อัมมะพันธุ (2529: 58) ได้แสดงทัศนะไว้ว่า “เนื้อเรื่องของบทพูดเป็นส่วนสำคัญที่สุดของการพูดแต่ละครั้ง ส่วนการพูดควรเตรียมเนื้อเรื่องที่จะพูดให้พร้อมและดีที่สุด” ดังนั้นผู้กล่าวจะต้องเตรียมบทคำกล่าวอย่างดี ซึ่งกรณีคำกล่าวในโอกาสพิเศษ ผู้กล่าวจะเขียนบทคำกล่าวด้วยตนเอง หรือ ผู้อื่นตระเตรียมบทให้ก็ได้

1. ความหมายของคำกล่าวในโอกาสพิเศษ

คำกล่าวในโอกาสพิเศษมีหลายประเภทตามโอกาสพิเศษต่างๆ ส่วนคำกล่าวที่จะเสนอในบทความนี้มี 4 ประเภท ได้แก่ คำกล่าวรายงาน คำกล่าวเปิดงาน คำกล่าวต้อนรับผู้มาเยือน และบทโอวาท ซึ่งคำกล่าวแต่ละประเภทมีความหมาย ดังนี้

คำกล่าวรายงาน หมายถึง คำบอกเล่าหรือคำชี้แจงที่ประธานจัดงานแจ้งให้แก่ประธานในพิธีและผู้ร่วมงานทราบเกี่ยวกับความเป็นมาของการจัดงาน วัตถุประสงค์วิธีการดำเนินงาน ผู้เข้าร่วมงาน ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดงานครั้งนี้ คำกล่าวรายงานนี้ใช้ในโอกาสพิธีเปิดงาน พิธีเปิดการประชุม การอบรม การสัมมนา พิธีเปิดอาคารสถานที่

สิริวรรณ นันทจันทุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาภาษาไทย

คำกล่าวเปิดงาน หมายถึง คำพูดที่ประธานในพิธีกล่าวแสดงความเห็น เสนอ
ข้อคิด รวมทั้งแสดงความชื่นชมต่อการจัดงานครั้งนั้น ตลอดจนกล่าวสนับสนุนให้กำลังใจ
แก่ผู้จัดงาน คำกล่าวเปิดงานใช้ในโอกาสพิธีเปิดงาน พิธีเปิดการประชุม การอบรม
การสัมมนา พิธีเปิดอาคารสถานที่

คำกล่าวต้อนรับผู้มาเยือน หมายถึง คำพูดที่ประธานกล่าวแสดงไมตรียินดี
ต้อนรับบุคคลหรือคณะบุคคลที่มาเยือนองค์กรเพื่อวัตถุประสงค์ใดวัตถุประสงค์หนึ่ง

บทโอวาท หมายถึง คำแนะนำ คำตักเตือน ข้อคิดคติเตือนใจโดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ในเรื่องคุณธรรม ที่ผู้มีเกียรติ มีอาวุโสทั้งวัยวุฒิ และคุณวุฒิให้แก่ผู้ฟังหรือผู้รับโอวาท
เพื่อให้ผู้ฟังประพฤติปฏิบัติตนให้ถูกต้องของคลองธรรม และดำเนินชีวิตไปในทางที่ถูกต้อง
เหมาะสมเพื่อให้ชีวิตมีความเจริญ การให้โอวาทใช้ในโอกาสสำคัญ อาทิ พระบรมราโชวาท
ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิต โอวาทของ
ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ในโอกาสวันเด็กแห่งชาติ โอวาทของอธิการบดีมหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ ในโอกาสปฐมนิเทศนิสิตใหม่ เป็นต้น

2. ส่วนประกอบของบทคำกล่าวในโอกาสพิเศษ

บทคำกล่าวในโอกาสพิเศษทั้ง 4 ประเภทข้างต้นมีส่วนประกอบสำคัญ 5 ส่วน
ได้แก่ หัวกระดาด คำปฏิสันถาร อารัมภบท เนื้อเรื่อง และบทส่งท้าย ซึ่งแต่ละส่วนมี
รายละเอียด ดังนี้

2.1 หัวกระดาด ส่วนนี้เขียนไว้เพื่อเป็นหลักฐานและแจ้งข้อมูลเบื้องต้น
เกี่ยวกับคำกล่าวในโอกาสพิเศษ หัวกระดาดจะระบุประเภทของคำกล่าว สถานภาพหรือ
นามของผู้กล่าว สถานภาพของผู้ฟังคำกล่าว โอกาสที่กล่าว วัน เดือน ปี และสถานที่
ที่กล่าว ในส่วนนี้ผู้กล่าวไม่ต้องอ่าน

2.2 คำปฏิสันถาร ส่วนนี้เป็นวิธีเรียกร้องความสนใจของผู้ฟัง และเชื่อม
สัมพันธ์ระหว่างผู้กล่าวกับผู้ฟัง ในการเขียนบทคำกล่าวนี้ ผู้เขียนจะต้องทราบ
ข้อมูลว่าผู้กล่าวคือใคร ผู้รับคำกล่าวคือใคร มีสัมพันธ์ภาพอย่างไร กล่าวในโอกาสใด
ระดับความเป็นทางการมีมากน้อยเพียงใด จึงจะพิจารณาเลือกใช้คำปฏิสันถารให้เหมาะแก่
บุคคล เหมาะแก่โอกาสนั้น

คำปฏิสันถารจะเริ่มด้วยคำเรียกตำแหน่งหน้าที่หรือสถานภาพของผู้ฟัง หาก
ต้องการแสดงความสุภาพและความนอบน้อมเป็นพิเศษอาจจะใช้คำว่า “ท่าน” นำหน้าคำ
เรียกตำแหน่งหรือสถานภาพของผู้ฟังก็ได้ จากนั้นตามด้วยการทักทายกลุ่มคนทั่วไปซึ่งมัก

จะใช้คำว่า “และผู้มีเกียรติ” ส่วนจะปิดท้ายคำปฏิสันถารด้วยคำแสดงความรู้สึกเคารพนับถือว่า “ที่เคารพ” “ที่นับถือ” หรือคำแสดงความรู้สึกชื่นชมว่า “ที่รัก” “ที่น่านรัก” หรือไม่ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับโอกาสและสัมพันธภาพระหว่างผู้กล่าวกับผู้รับคำกล่าวนั้น

อย่างไรก็ตามการกล่าวปฏิสันถารไม่ควรชักทายด้วยการกล่าวถึงกลุ่มบุคคลจำนวนมากเกินไป ควรเอ่ยชักทายเพียง 2-3 คนหรือกลุ่มคน และต่อท้ายด้วย “และผู้เกียรติ”

ส่วนคำสรรพนามที่ใช้ในคำกล่าว กรณีคำสรรพนามบุรุษที่ 1 แทนผู้กล่าว ควรใช้คำว่า ข้าพเจ้า กระผม ผม ดิฉัน หรือคำนามเรียกสถานภาพ เช่น ครู อาจารย์ เป็นต้น คำสรรพนามบุรุษที่ 2 แทนผู้ฟัง ควรใช้คำว่า ท่าน คุณ พวกท่าน พวกคุณ หรือใช้คำนามเรียกสถานภาพ เช่น นิสิต นักศึกษา นักเรียน เยาวชน เป็นต้น และคำสรรพนามบุรุษที่ 3 แทนผู้ที่กล่าวถึง ควรใช้คำว่า เขา เธอ ท่าน หรือใช้คำนามเรียกสถานภาพ

ตัวอย่างคำปฏิสันถาร

ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และผู้มีเกียรติ
ท่านอธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี และผู้มีเกียรติ
เยาวชนที่รักทั้งหลาย
คณาจารย์คณะมนุษยศาสตร์ ที่เคารพ และนิสิตที่รัก
คณาจารย์และนิสิตจากมหาวิทยาลัยกรุงเทพ และผู้มีเกียรติ

2.3 อารัมภบท อารัมภบทเป็นส่วนเกริ่นนำเรื่องเพื่อกระตุ้นให้ผู้ฟังสนใจฟังเรื่องราวต่อไป ทั้งนี้การเขียนอารัมภบทควรสั้น ตรงไปตรงมา เข้าใจง่าย อีกทั้งเชื่อมโยงนำไปสู่เนื้อเรื่องอย่างรวดเร็วและที่สำคัญ ต้องสร้างความสนใจ และประทับใจแก่ผู้ฟังในส่วนนี้บทคำกล่าวแต่ละประเภทจะเขียนเนื้อหา ดังนี้

กรณีบทคำกล่าวรายงาน ผู้กล่าวรายงานกล่าวในนามของหน่วยงาน ขอบคุณประธานในพิธีที่กรุณาสละเวลามาเป็นประธานในงานครั้งนี้

กรณีบทคำกล่าวเปิดงาน ผู้กล่าวเปิดงานกล่าวแสดงความรู้สึกยินดีและเป็นเกียรติที่มาเป็นประธานหรือมาร่วมงานครั้งนี้

กรณีบทคำกล่าวต้อนรับผู้มาเยือน ผู้กล่าวต้อนรับกล่าวในนามของหน่วยงานยินดีต้อนรับบุคคลหรือคณะบุคคลที่มาเยือนองค์กร รวมทั้งกล่าวถึงโอกาสที่มาเยือน

กรณีบทโอวาท ผู้ให้โอวาทกล่าวถึงความรู้สึกยินดีและเป็นเกียรติที่ได้มาให้โอวาทและกล่าวถึงความสำคัญของโอกาสที่มาให้โอวาท ตลอดจนกล่าวชื่นชมผู้รับโอวาทครั้งนั้น

2.4 เนื้อเรื่อง ส่วนนี้เป็นหัวใจสำคัญของบทคำกล่าวในโอกาสพิเศษ ทั้งนี้เพราะผู้กล่าวจะถ่ายทอดข้อมูล เสนอทัศนะ แสดงแนวคิด และแนะนำข้อปฏิบัติตามแนวคิดสำคัญของบทคำกล่าวแต่ละประเภท

กรณีบทคำกล่าวรายงาน ผู้กล่าวรายงานเล่าถึงความสำคัญหรือความเป็นมาหรือหลักการและเหตุผลที่จัดงานครั้งนี้ขึ้น ต่อจากนั้นกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดงาน กิจกรรมต่างๆ ที่จัดในงานนี้ กลุ่มผู้เข้าร่วมงาน จำนวนผู้เข้าร่วมโดยประมาณ ผู้สนับสนุนการจัดงานและผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการจัดงานครั้งนี้

กรณีบทคำกล่าวเปิดงาน ผู้กล่าวเปิดงานเสนอความเห็นแสดงความสำคัญของงานครั้งนี้ หรือความสำคัญของบุคคลที่รับประโยชน์จากงานครั้งนี้ จากนั้นกล่าวถึงประโยชน์ของงานที่มีต่อส่วนรวม กล่าวแสดงทัศนะสนับสนุนการดำเนินงาน กล่าวชื่นชมหน่วยงานหรือคณะบุคคลที่จัดงานรวมทั้งให้กำลังใจผู้จัดงานให้ดำเนินกิจกรรมเช่นนี้ต่อไป ปิดท้ายส่วนเนื้อเรื่องด้วยการกล่าวขอบคุณผู้สนับสนุนและผู้ช่วยเหลือให้กิจกรรมครั้งนี้เกิดขึ้น

กรณีบทคำกล่าวต้อนรับผู้มาเยือน ผู้กล่าวต้อนรับแสดงทัศนะถึงความสำคัญของผู้มาเยือน สัมพันธภาพระหว่างผู้มาเยือนกับผู้ต้อนรับ ทั้งความสัมพันธ์ในระดับสถาบันต่อสถาบัน และความสัมพันธ์ระดับบุคคลต่อบุคคล หรือกล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมที่ผู้มาเยือนและผู้ต้อนรับจะดำเนินการร่วมกันต่อจากนั้นกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของผู้มาเยือนในครั้งนี้ กรณีที่ผู้มาเยือนประสงค์มาศึกษาการทำงานของหน่วยงานที่ต้อนรับ ผู้กล่าวต้อนรับควรแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรพอสังเขปให้ผู้มาเยือนทราบ หรือจะมอบหมายให้ผู้อื่นบรรยายสรุปภายหลังจากการกล่าวต้อนรับแล้วก็ได้ ในส่วนนี้จะกล่าวปิดเนื้อเรื่องด้วยการคาดหวังว่าผู้มาเยือนจะพอใจที่เข้าบ้านต้อนรับ และได้รับประโยชน์ตามเจตนารมณ์ที่มาเยือนครั้งนี้ อีกทั้งคาดหวังว่าผู้ต้อนรับจะมีโอกาสต้อนรับผู้มาเยือนอีกในคราวต่อไป

กรณีบทโอวาท ผู้ให้โอวาทกล่าวถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้รับโอวาท กล่าวแนะนำตักเตือน เสนอหลักการหรือแนวทางปฏิบัติตามสถานภาพ บทบาท และหน้าที่ของผู้รับโอวาท กรณีนี้ผู้ให้โอวาทควรเน้นที่หลักปฏิบัติหรือแนวคิดสำคัญเพียง

ประเด็นเดียว ดังที่กุนทลีย์ ไทยะวณิช (2542: 205) ได้กล่าวไว้ว่า “ผู้ให้อโวาทต้องเลือกประเด็นข้อคิดหรือข้อตกเตือนประเด็นใดประเด็นหนึ่งเพียงประเด็นเดียวมากล่าวโดยละเอียดแจ่มแจ้งจนเห็นคล้อยตาม ทั้งนี้เพื่อป้องกันความสับสนและมุ่งหวังให้เกิดการ “ไปนำปฏิบัติ” ต่อจากนั้นผู้ให้อโวาทจะขยายความด้วยการอธิบายประเด็นที่หยิบยกมาแสดงนั้นอย่างแจ่มแจ้ง พร้อมแสดงเหตุผล ยกตัวอย่างประกอบหรือกล่าวเปรียบเทียบเพื่อให้เข้าใจเรื่องราวตามที่แนะนำ นอกจากนี้ผู้ให้อโวาทจะชี้แจงประโยชน์ที่ผู้รับอโวาทจะได้รับหากปฏิบัติตามคำแนะนำที่ผู้ให้อโวาทกล่าวไว้

ในบทอโวาทที่ประสงค์จะให้ผู้รับอโวาทคิดตาม เชื่อตาม และปฏิบัติตามนั้น ผู้เขียนบทต้องใช้กลวิธีการเขียนโน้มน้าวใจด้วย กล่าวคือ **ประการแรก** ผู้เขียนอโวาทต้องแสดงให้เห็นให้ผู้รับอโวาทเห็นว่าผู้ให้อโวาทมีคุณธรรมยึดหลักธรรมของศาสนาในการครองตนซึ่งกระทำได้ด้วยการแทรกข้อธรรมะหรือข้อความแสดงคุณธรรมในบทอโวาท อีกทั้งแสดงความปรารถนาดีต่อผู้รับอโวาทอย่างจริงใจ ด้วยการใช้คำแสดงความรู้สึกห่วงใย เอื้ออาทรปรารถนาดีในบทอโวาท **ประการที่สอง** ผู้เขียนต้องแสดงเหตุผลอย่างสมเหตุสมผลและหนักแน่นในประเด็นที่หยิบยกมาให้คำแนะนำตกเตือน เพื่อให้ผู้รับอโวาท คิดตาม เชื่อตาม และปฏิบัติตามด้วยใจที่ยอมรับเหตุผล **ประการที่สาม** ผู้เขียนต้องแสดงให้เห็นให้ผู้รับอโวาทเห็นว่าผู้ให้อโวาทเข้าใจธรรมชาติของปुरुชน รู้จัก เข้าใจ และรู้เรื่องราวของผู้รับอโวาทเป็นอย่างดี อีกทั้งเป็นพวกเดียวกับผู้รับอโวาท หากผู้ให้อโวาทเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากเท่าไร จะโน้มน้าวใจกลุ่มเป้าหมายได้มากเท่านั้น และ**ประการสุดท้าย** ผู้เขียนอโวาทควรแสดงให้เห็นว่า หากผู้รับอโวาทคิดตาม เชื่อตามและปฏิบัติตามคำแนะนำแล้วจะเกิดผลดีต่อส่วนตนและส่วนรวมหลายประการ แต่ถ้าไม่คิดตาม ไม่เชื่อตาม และไม่ปฏิบัติตาม อาจเกิดผลกระทบหลายประการเช่นกัน เช่นนี้ผู้รับอโวาทย่อมจะใช้วิจารณญาณได้ว่าตนควรปฏิบัติอย่างไร

2.5 บทส่งท้าย ส่วนนี้จะกล่าวปิดเนื้อหาของคำกล่าวในโอกาสพิเศษ แม้ส่วนนี้จะเป็นบทส่งท้ายแต่สำคัญมิใช่น้อย เพราะเนื้อความจะแสดงความปรารถนาดีจากผู้กล่าวถึงผู้รับ มีความเป็นสิริมงคลต่อผู้รับ มีเนื้อความขอร้อง ชักจูง และกระตุ้นให้ผู้รับนำไปปฏิบัติ หรือมีเนื้อความฝากข้อคิด ข้อเตือนใจให้ลูกคิด คำกล่าวแต่ละประเภทมีเนื้อหาบทส่งท้าย ดังนี้

กรณีบทคำกล่าวรายงาน ผู้กล่าวรายงานกล่าวเชิญประธานในพิธีกล่าวเปิดงานและทำพิธีเปิดงาน

กรณีบทคำกล่าวเปิดงาน ผู้กล่าวเปิดงานกล่าวอวยพรให้กิจกรรมที่จัดขึ้นดำเนินไปด้วยดีบรรลุวัตถุประสงค์ รวมทั้งอวยพรให้ผู้จัดงานและผู้ร่วมงาน และกล่าวคำเปิดงาน

กรณีบทคำกล่าวต้อนรับผู้มาเยือน ผู้กล่าวต้อนรับกล่าวปวารณาตนให้ความช่วยเหลือ และอวยพรให้ผู้มาเยือนเดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

กรณีบทโอวาท ผู้ให้โอวาทขอให้ผู้รับโอวาททบทวน และตระหนักถึงความสำคัญของโอวาทที่เสนอไว้ ตลอดจนนำข้อคิดที่ได้ไปพิจารณาไตร่ตรองว่าจะปฏิบัติตามโอวาทหรือไม่ อย่างไร พร้อมทั้งชักจูงใจและคาดหวังว่าผู้รับโอวาทจะปฏิบัติตามคำแนะนำต่อนั้น ผู้ให้โอวาทอวยพรแก่ผู้รับโอวาท

3. การใช้ภาษาในบทคำกล่าวในโอกาสพิเศษ

ผู้เขียนบทคำกล่าวควรพิจารณาเลือกใช้ภาษาให้เหมาะสมแก่ผู้ฟัง โอกาส และเนื้อหาสาระของคำกล่าวเป็นสำคัญ การใช้ภาษาในบทคำกล่าวควรมีลักษณะการใช้คำการใช้ประโยค การใช้สำนวนโวหาร และการใช้ลีลาและระดับภาษา ดังนี้

3.1 การใช้คำ

ในบทคำกล่าวควรเลือกใช้คำที่มีลักษณะดังนี้

1) เลือกใช้คำง่าย สุกภาพ และสละสลวย ทั้งนี้เพื่อสื่อความหมายให้ผู้ฟังเข้าใจเรื่องราวได้ชัดเจน รวดเร็ว

2) เลือกใช้คำที่สื่อความหมายชัดเจน ตรงไปตรงมา บ่งบอกความคิด ความประสงค์และความรู้สึกของผู้กล่าวได้อย่างแท้จริง

3) เลือกใช้คำที่มีน้ำหนัก แสดงความหนักแน่นจริงจัง ใช้คำจำนวนน้อย แต่มีความหมายมาก คำในลักษณะนี้ เช่น คำศัพท์บัญญัติ คำประสม คำซ้อน คำสมาส คำสนธิ เป็นต้น

4) กรณีเขียนบทโอวาท ควรเลือกใช้คำที่เราให้เกิดอารมณ์และความรู้สึก เช่น พอใจ เสียใจ เกรงกลัว หวาดวิตก เป็นต้น เมื่อผู้รับโอวาทรู้สึกคล้อยตามจะตัดสินใจกระทำตามคำแนะนำได้ง่ายขึ้น

นอกจากนี้ ในบทโอวาทควรเลือกใช้คำขวัญ คำสั้น คำย่อ ซึ่งได้จากการสรุปแนวคิดสำคัญหรือข้อแนะนำสำคัญที่ต้องการให้โอวาท เพื่อให้จดจำง่าย เช่น เก่ง ดี มีคุณธรรม สุ จี ปุ ลิ สว่าง สงบ สุข เป็นต้น

5) หลีกเลี่ยงการใช้คำบางประเภท อาทิ คำและสำนวนภาษาต่างประเทศ คำฟุ่มเฟือยหรือคำเกินจำเป็น คำที่มีความหมายกว้างและกำกวม คำที่แสดงความไม่มั่นใจ หรือการคาดคะเน คำที่มีความหมายเชิงลบ เช่น คำตำหนิ คำดูหมิ่นเหยียดหยาม คำประชดประชัน เป็นต้น

3.2 การใช้ประโยค

ในบทกล่าวควรใช้ประโยคที่มีลักษณะดังนี้

1) **ใช้ประโยคสมบูรณ์** กล่าวคือ ประโยคมีส่วนประกอบครบ หากเป็น ประโยคความเดียวควรมีประธาน กริยา หรือ ประธาน กริยา กรรม ถ้ามีส่วนขยายความ ในส่วนใด ควรเรียงลำดับส่วนประกอบของประโยคให้ถูกต้อง คือ ประธาน ขยายประธาน กริยา กรรม ขยายกรรม ขยายกริยา

หากเป็นประโยคความรวมซึ่งเกิดจากประโยคความเดียวตั้งแต่สอง ประโยคขึ้นไปมารวมกัน ควรมีคำเชื่อมประโยคให้ชัดเจน และใช้คำเชื่อมนั้นให้ถูกต้อง ตามเนื้อหา อาทิ ประโยคที่มีเนื้อความคล้ายตามกันใช้คำเชื่อม เช่น และ แล้ว...ก็ แล้ว...จึง ครั้น...จึง พอ...แล้ว...จึง ทั้ง...และ ถ้าต้องการแสดงลำดับรายการข้อมูลที่เสนอ ให้ปรากฏชัดเจนควรใช้คำเชื่อม เช่น ประการแรก ประการที่หนึ่ง ประการที่สอง ข้อหนึ่ง ข้อสอง เป็นต้น ส่วนประโยคที่มีเนื้อความขัดแย้งกันควรใช้คำเชื่อม เช่น แต่ แต่ว่า แต่ทว่า เป็นต้น ประโยคที่มีเนื้อความให้เลือกควรใช้คำเชื่อม เช่น หรือ ไม่เช่นนั้น มิเช่นนั้น เป็นต้น ประโยคที่มีเนื้อความเป็นเหตุเป็นผลควรใช้คำเชื่อม เช่น ดังนั้น ฉะนั้น เพราะฉะนั้น ฉะนั้น...จึง เป็นต้น

กรณีเป็นประโยคความซ้อน ซึ่งเกิดจากประโยคความเดียวตั้งแต่ สองประโยคมาซ้อนกัน หรือมาขยายความกัน กล่าวคือ ประโยคหนึ่งเป็นเนื้อความหลัก อีกประโยคหนึ่งเป็นเนื้อความย่อย หากใช้ประโยคลักษณะนี้ควรแสดงให้เห็นชัดเจนว่า ส่วนใดเป็นเนื้อความหลัก ส่วนใดเป็นเนื้อความขยายด้วยการใช้คำประพันธสรรพนาม ได้แก่ ที่ ซึ่ง อัน หรือใช้คำเชื่อมโยงอิ่นบ่งชี้

2) **ใช้ประโยคแสดงเจตนาให้ชัดเจน** รูปประโยคควรตรงกับเจตนาที่ต้องการแสดง เช่น ใช้รูปประโยคบอกเล่าแสดงเจตนาแจ้งให้ทราบ ใช้รูปประโยคคำถามแสดง เจตนาถาม ทั้งถามเพื่อให้ลูกคิดหรือถามเพื่อการคำตอบ ใช้รูปประโยคปฏิเสธแสดง เจตนาปฏิเสธ ไม่ยอมรับ ไม่เห็นด้วย รูปประโยคคำสั่งหรือขอร้อง ควรขึ้นต้นด้วย คำกริยาหรือคำแสดงการขอร้องอย่างชัดเจน อนึ่งประโยคเจตนาสังควรหลีกเลี่ยงการใช้คำ รุนแรง คำตำหนิ ควรใช้คำนุ่มนวล สุภาพ เป็นต้น

3.3 การใช้สำนวนโวหาร

ในบทคำกล่าวควรใช้สำนวนโวหารที่มีลักษณะดังนี้

1) **ใช้บรรยายโวหารเป็นหลัก** เมื่อเขียนบทคำกล่าวรายงาน คำกล่าวเปิดงานและคำกล่าวต้อนรับผู้มาเยือนควรใช้บรรยายโวหารเป็นหลักเพื่ออธิบายเรื่องราวเหตุการณ์ ชี้แจงข้อมูลให้ผู้ฟังทราบ ส่วนการเขียนบทโอวาท นอกจากจะใช้บรรยายโวหารเพื่อไขความข้อแนะนำ ตักเตือนตลอดจนเหตุผลประกอบได้แจ่มแจ้งแล้ว ควรใช้เทศนาโวหารประกอบเพื่อโน้มน้าวใจด้วยการแสดงคุณ แสดงโทษของเรื่องราวนั้นให้ประจักษ์แก่ผู้รับโอวาท นอกจากนี้จะใช้อุปมาโวหารเพื่อเปรียบเทียบเรื่องราวให้เข้าใจถ่องแท้อีกด้วยก็ได้

2) **กรณีเขียนบทโอวาท ผู้เขียนบทควรใช้สุภาพิต คำพังเพย คำคม** ซึ่งสำนวนเหล่านั้นเข้าใจง่าย มีความหมายเหมาะแก่เนื้อความในคำกล่าวนั้น และเหมาะแก่กาลสมัย ทั้งนี้เพื่อขมวดความคิดของผู้ฟังให้สรุปและเข้าใจแนวคิดสำคัญของผู้กล่าว กรณีนี้ผู้เขียนควรจะอธิบายประกอบสุภาพิต คำพังเพย คำคม เหล่านั้นพอสังเขป

3.4 การใช้ลีลาและระดับภาษา

ผู้เขียนบทคำกล่าวควรเลือกใช้ลีลาภาษาเขียนระดับภาษาทางการ หรือ ลีลาภาษาเขียนระดับภาษากึ่งทางการ เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจเรื่องอย่างแจ่มแจ้ง ยอมรับทัศนะ และรับทราบความรู้สึกของผู้กล่าว ตลอดจนเชื่อถือศรัทธาผู้กล่าว

ลีลาภาษาเขียนในระดับภาษาทางการหรือระดับภาษากึ่งทางการ (สิริวรรณ นันทจินตกุล 2540: 130-135) มีลักษณะโดยรวมดังนี้

1) **การใช้คำ** เช่น ใช้คำสุภาพเหมาะสมแก่ระดับบุคคล ใช้คำศัพท์บัญญัติ ใช้คำไทยที่รับมาจากภาษาอื่น ใช้คำเรียบที่ไม่แสดงอารมณ์และความรู้สึก มีคำเชื่อมคำ เชื่อมประโยค เชื่อมข้อความชัดเจน เขียนคำเต็มรูป ไม่ย่อคำ และไม่ใช้อักษรย่อ มักใช้คำนามที่มาจากคำกริยาและคำวิเศษณ์ที่เรียกว่า อาการนาม เป็นต้น

2) **การใช้ประโยค** เช่น ใช้ประโยคสมบูรณ์ ไม่ค่อยละคำ หรือละส่วนประกอบของประโยค ข้อความตอนหนึ่งที่มีหลายประโยคต่อเนื่องกันมักปรากฏคำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์ ใช้การซ้ำคำ ซ้ำความในประโยค หรือใช้คำอื่นมาแทนบ้าง เป็นต้น

3) **การใช้สำนวนภาษา** เช่น ใช้สำนวนภาษาสื่อความตรงไปตรงมา กระชับรัดกุม ใช้สำนวนภาษาที่ทำให้เห็นภาพ ใช้การเปรียบเทียบเพื่อให้เนื้อความชัดเจน ใช้สุภาพิต คำพังเพย ประกอบด้วย ใช้คำแสดงความรู้สึกตามมรรยาทในโอกาสนั้น เป็นต้น

4. การเขียนย่อหน้า

การเขียนย่อหน้าในบทคำกล่าว ผู้เขียนควรคำนึงถึงประโยคใจความสำคัญหรือประโยคที่แสดงความคิดสำคัญของย่อหน้านั้น ประโยคขยายความ และการจัดลำดับความคิด ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ผู้เขียนควรแสดงประโยคใจความสำคัญในย่อหน้าอย่างชัดเจน ซึ่งจะวางในตำแหน่งประโยคแรกของย่อหน้า หรือประโยคสุดท้ายของย่อหน้า หรือทั้งประโยคแรกและประโยคสุดท้ายของย่อหน้า หรือประโยคกลางย่อหน้า ก็ได้ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ฟังจับสาระสำคัญของเรื่องได้สะดวกรวดเร็ว อีกทั้งหน้าประโยคใจความสำคัญควรมีคำบ่งชี้ว่าประโยคนี้แสดงความคิดสำคัญ เช่น ฉะนั้น สรุปได้ว่า แสดงว่า ด้วยเหตุนี้ เป็นต้น จะช่วยให้ผู้ฟังจับประเด็นสำคัญได้ง่ายขึ้นอีกด้วย

เมื่อผู้เขียนแสดงประโยคใจความสำคัญอย่างชัดเจนแล้ว ส่วนขยายความหรือประโยคขยายความมีส่วนสำคัญเช่นกัน ผู้เขียนควรขยายความด้วยวิธีการขยายความแบบยกตัวอย่าง แบบแสดงเหตุผล แบบให้คำจำกัดความ แบบเปรียบเทียบ แบบให้รายละเอียดหรือใช้หลายวิธีผสมผสานกันก็ได้

นอกจากนี้ผู้เขียนควรคำนึงถึงการจัดลำดับความคิด หรือจัดลำดับเนื้อความในย่อหน้า ข้อความใดควรกล่าวก่อนข้อความใดควรกล่าวตามมา การจัดลำดับความคิดมีหลายวิธี เช่น จัดลำดับความคิดตามลำดับเวลาและเหตุการณ์ จัดลำดับตามเหตุไปสู่อุบัติหรือผลไปหาเหตุ จัดลำดับตามความสำคัญมากไปสู่ความสำคัญน้อย จัดลำดับจากประเด็นหลักแยกเป็นประเด็นย่อยแล้วขยายความให้รายละเอียดประเด็นย่อยเหล่านั้นทีละประเด็น เป็นต้น

5. ข้อเสนอแนะการเขียนบทคำกล่าวในโอกาสพิเศษ

ผู้เขียนบทคำกล่าวควรปฏิบัติตามข้อแนะนำ ดังนี้

5.1 ผู้เขียนต้องเข้าใจจุดประสงค์ของการกล่าวในโอกาสพิเศษ เช่น คำกล่าวรายงานมีจุดประสงค์สำคัญเพื่อแจ้งข้อมูลการดำเนินงานให้ประธานในพิธีและผู้ร่วมงานทราบ ส่วนคำกล่าวเปิดงานมีจุดประสงค์เพื่อแสดงทัศนะ ชื่นชมให้กำลังใจและสนับสนุนการดำเนินงานครั้งนั้น คำกล่าวต้อนรับผู้มาเยือนมีจุดประสงค์เพื่อแสดงไมตรียินดีต้อนรับและกระชับสัมพันธ์ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น ส่วนบทโอวาทมีจุดประสงค์เพื่อชักจูงใจให้คิดตามเชื่อตาม และปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติในโอวาท

5.2 ผู้เขียนต้องทราบข้อมูลเบื้องต้นของการกล่าวในโอกาสพิเศษ อาทิ ใครเป็นผู้กล่าว ผู้ฟังหรือผู้รับเป็นใคร ผู้กล่าวกล่าวในโอกาสใด การดำเนินงานมีรายละเอียดอะไรบ้าง กำหนดระยะเวลาที่แสดงคำกล่าวนานเท่าไร เป็นต้น ข้อมูลเบื้องต้นเหล่านี้มีประโยชน์ต่อการเขียนคำกล่าว เช่น การเลือกใช้คำปฏิสันถาร การเลือกใช้คำสรรพนาม การเลือกเนื้อหา การแสดงเหตุผล การยกตัวอย่างประกอบ อีกทั้งการใช้ถ้อยคำภาษาโวหาร ลีลาและระดับภาษา เป็นต้น ผู้เขียนจะเลือกสิ่งต่างๆ เหล่านี้ให้เหมาะสมแก่บุคคลและโอกาส

5.3 ผู้เขียนควรรู้และเข้าใจส่วนประกอบของบทคำกล่าวให้โอกาสพิเศษ กล่าวคือ หัวกระดาด คำปฏิสันถาร อารัมภบท เนื้อเรื่อง และบทส่งท้าย รวมทั้งเข้าใจเนื้อหาสาระที่จะเรียบเรียงในแต่ละส่วนประกอบนั้น

5.4 ผู้เขียนต้องศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่จะเขียนบทคำกล่าวตามเนื้อหาสาระที่เสนอไปแล้วในข้อ 2.4 จากแหล่งข้อมูล เช่น ข้อมูลเอกสารจากฝ่ายดำเนินการจัดงาน หนังสือติดต่อที่ผู้มาเยือนแสดงความประสงค์ขอเยี่ยมชมองค์กร หนังสือประมวลพระบรมราโชวาท หนังสือประมวลโอวาท เป็นต้น หรือหาโอกาสสนทนาปรึกษาหารือกับผู้กล่าวหรือผู้ให้โอวาทเพื่อขอคำแนะนำก่อนจะเขียนบทคำกล่าว

5.5 ผู้เขียนประมวลความคิดที่ได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลไว้ว่าจะเรียบเรียงเนื้อหาอะไรบ้างในบทคำกล่าว ทั้งนี้ให้บันทึกประเด็นสำคัญไว้ตามส่วนประกอบของบทคำกล่าว เช่น

โครงบทคำกล่าวรายงานในโอกาสเปิดกิจกรรมวันรักษภษาไทย

หัวกระดาด	ข้อมูลเบื้องต้น ผู้กล่าว โอกาส วัน เดือน ปี และสถานที่
คำปฏิสันถาร	ผู้ฟัง คือ ผู้บริหาร คณาจารย์และนิสิต คณะมนุษยศาสตร์
อารัมภบท	ขอบคุณประธานในพิธี คือ คณบดี และกล่าวถึงโอกาส
เนื้อเรื่อง	1. ความสำคัญและความเป็นมา 1.1 ความสำคัญของภาษาไทย 1.2 ปัญหาการใช้ภาษาไทยในปัจจุบัน 1.3 กระตุ้นให้อนุรักษ์ภาษาไทย 2. วัตถุประสงค์ของการจัดงาน 3. รูปแบบและจำนวนกิจกรรมในงาน 4. ผู้เข้าร่วมกิจกรรม และผู้สนับสนุนการจัดงาน 5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
บทส่งท้าย	กล่าวเชิญประธานในพิธีกล่าวเปิดงานและทำพิธีเปิดงาน

5.6 ผู้เขียนควรเขียนขยายความประเด็นหลักที่กำหนดไว้ในข้อ 5.5 ด้วยการนำข้อมูลที่ศึกษาและรวบรวมไว้มาเรียบเรียงตามลำดับ ทั้งนี้ควรคำนึงถึงคำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ภาษาในบทคำกล่าวที่เสนอไว้ในข้อ 3 และการเขียนย่อหน้าที่เสนอไว้ในข้อ 4

5.7 ผู้เขียนต้องอ่านบททวนบทคำกล่าวที่เขียนเสร็จแล้ว พิจารณามีเนื้อหาสาระครบถ้วน เนื้อหาดตรงไปตรงมาชัดเจนแจ่มแจ้งหรือไม่ การใช้ภาษาเหมาะกับเนื้อหาบุคคล และวาระนั้นหรือไม่ หากผู้เขียนพบข้อบกพร่องหรือเห็นว่าบทคำกล่าวนั้น "ไม่สมบูรณ์ขอให้แก้ไขเพิ่มเติมให้สมบูรณ์"

5.8 การจัดพิมพ์ต้นฉบับคำกล่าวในโอกาสพิเศษควรให้ชัดเจน อ่านง่าย โดยเลือกใช้ขนาดตัวอักษรขนาดใหญ่เพื่อให้ผู้กล่าวเห็นข้อความชัดเจน นอกจากนี้ควรแบ่งวรรคตอนให้ถูกต้องชัดเจนเพื่อให้ความสะดวกแก่ผู้กล่าว ประสงค์ ราชณสุข (2528: 105) ได้เสนอแนะการใช้เครื่องหมายกำกับบทคำพูดไว้ดังนี้ "ใช้เครื่องหมาย / เว้นจังหวะหรือเว้นวรรคสั้น // เว้นจังหวะหรือเว้นวรรคยาว_____เน้นการเพิ่มความดังและน้ำหนักเสียง"

คำกล่าวในโอกาสพิเศษมีความสำคัญและมีจุดประสงค์สำคัญเพื่อแสดงความคิดเห็นบางประการให้ผู้ฟังเข้าใจ เพื่อให้ผู้ฟังเห็นความสำคัญของงานหรือโอกาสพิเศษนั้น อีกทั้งเพื่อให้ผู้ฟังเห็นชอบและมีความคิดคล้อยตามเหตุผลและข้อเท็จจริง และที่สำคัญเพื่อให้ข้อคิด ชี้แนะแนวทางให้ผู้ฟังปฏิบัติ (นิพนธ์ ทิพย์ศรีนิมิต, 2542: 206) ด้วยเหตุนี้การเขียนบทคำกล่าวจึงเป็นงานสำคัญที่ผู้เขียนบทต้องตระเตรียมเป็นพิเศษ เรียบเรียงเนื้อหาด้วยความพิถีพิถัน เลือกสรรถ้อยคำด้วยความประณีต เพื่อสื่อความหมาย ถ่ายทอดความคิด แสดงเจตนาและสร้างความประทับใจแก่ผู้ฟัง ตรงตามวัตถุประสงค์ของคำกล่าวในโอกาสพิเศษ

ตัวอย่างบทคัดล่าวรายงาน

**คำกล่าวรายงานของเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ป.
ในพิธีเปิดการสัมมนาระดับผู้บริหารของสถาบันการศึกษาในภาคใต้
วันจันทร์ที่ 17 กุมภาพันธ์ 2540
ณ โรงแรมวังใต้ จังหวัดสุราษฎร์ธานี**

กราบเรียน ท่านประธานกรรมการ ป.ป.ป.

กระผมและผู้เข้าร่วมสัมมนา รู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ท่านประธานกรรมการ ป.ป.ป. ได้มาเป็นประธานในพิธีเปิดการสัมมนาระดับผู้บริหารของสถาบันการศึกษาในภาคใต้ หัวข้อเรื่องยุทธศาสตร์ และกิจกรรมเสนอแนะการสร้างจิตสำนึก “ความซื่อสัตย์สุจริตในสถาบันการศึกษา” ในวันนี้

การสัมมนาครั้งนี้เป็นกิจกรรมหนึ่งของโครงการเสริมสร้างทัศนคติค่านิยม ซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งเป็นงานเสริมสร้างทัศนคติและเผยแพร่ที่สำนักงาน ป.ป.ป. ได้จัดขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับใช้สื่อในการสร้างจิตสำนึกในความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อให้ครูและอาจารย์ในสถาบันการศึกษาได้มีบทบาทหน้าที่ในการสร้างจิตสำนึกในความซื่อสัตย์สุจริต และเกลียดชังการทุจริตให้นักเรียน นิสิต นักศึกษา ในสถาบันการศึกษาตั้งแต่ระดับประถม มัธยม และระดับอุดมศึกษา เพื่อให้เยาวชนของชาติเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อพัฒนาตนเองและประเทศชาติ อีกทั้งยังเป็นการสนับสนุนงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบอีกทางหนึ่งด้วย

สำนักงาน ป.ป.ป. ได้เล็งเห็นความสำคัญต่อการพัฒนาแนวความคิดของนักเรียน นิสิต นักศึกษา และเยาวชนในด้านของความซื่อสัตย์สุจริตตลอดมา โดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการสัมมนาระดับผู้บริหารของสถาบันการศึกษา ซึ่งที่ผ่านมาก็ได้รับความร่วมมือจากท่านเหล่านั้นด้วยดี แต่การดำเนินการในลักษณะดังกล่าวนี้ จำเป็นต้องกระทำโดยต่อเนื่องสม่ำเสมอเพื่อสร้างสรรค์แนวความคิดใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับสภาพของสังคมในปัจจุบัน

ด้วยเหตุผลดังกล่าว สำนักงาน ป.ป.ป. จึงเห็นควรจัดสัมมนาเพื่อให้ผู้บริหารของสถาบันการศึกษาทุกท่าน ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อที่มีประสิทธิภาพอันนำไป

สู่การสร้างจิตสำนึกในความซื่อสัตย์สุจริต ที่ปรากฏเป็นรูปธรรม สามารถนำไปปฏิบัติต่อกลุ่มเป้าหมายในสถาบันการศึกษาในแต่ละสถาบันต่อไป โดยเน้นรูปแบบโครงสร้างของการดำเนินการ

ผู้เข้าร่วมสัมมนาประกอบด้วย ผู้บริหารของสถาบันการศึกษา อนุกรรมการเสริมสร้างทัศนคติค่านิยม และเจ้าหน้าที่ระดับบริหารของสำนักงาน ป.ป.ป. รวมทั้งสิ้นประมาณ 161 คน

การสัมมนาใช้เวลา 2 วัน มีรูปแบบและเนื้อหาตามลำดับ ดังนี้

1. เสนอสื่อในการเสริมสร้างทัศนคติค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริต
2. อภิปรายเป็นคณะเรื่อง ศิลปและศาสตร์การสร้างจิตสำนึก “ความซื่อสัตย์สุจริตในสถาบันการศึกษา”
3. เสวนาเรื่อง ชีวิตทัศน์พัฒนาคุณภาพชีวิต
4. ข้อคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างทัศนคติค่านิยม “ความซื่อสัตย์สุจริตในสถาบันการศึกษา”
5. การเสวนาเรื่อง “การสร้างจิตสำนึกในความซื่อสัตย์สุจริต”
6. การแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะการสร้างจิตสำนึก “ความซื่อสัตย์สุจริตในสถาบันการศึกษา” ของผู้เข้าร่วมสัมมนา

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้ว กระผมขอกราบเรียนเชิญท่านประธานกรรมการ ป.ป.ป. ได้กล่าวเปิดการสัมมนา และกล่าวปาฐกถาพิเศษต่อไปด้วย

(สำนักงาน ป.ป.ป. กองวิจัยและวางแผน. กลุ่มเสริมสร้างทัศนคติและเผยแพร่, 2540: 1-2)

ตัวอย่างบทกล่าวเปิดงาน

คำปราศรัย

ฯพณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี
ในพิธีเปิดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี 2526

ณ สนามสุภาพาสัย สนามกีฬาแห่งชาติ

วันที่ 8 มกราคม 2526

ท่านประธานกรรมการจัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติ คณะกรรมการจัดงาน ท่านผู้มีเกียรติ
ที่เคารพ เด็กและเยาวชน ที่รักทั้งหลาย

ผมรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่ง ที่มีโอกาสมาร่วมในพิธีเปิดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติ
อีกครั้งหนึ่ง ขอขอบคุณหน่วยงานทุกหน่วย ทั้งของรัฐบาลและเอกชนที่ร่วมแรงร่วมใจ
ช่วยกันจัดกิจกรรมต่างๆ ด้วยความวิริยะอุตสาหะอย่างเต็มที่ เพื่อประโยชน์แก่เด็กและ
เยาวชนของชาติ ในฐานะผู้บริหารประเทศและในฐานะประชาชนคนหนึ่ง ผมตระหนัก
เสมอว่าเด็กและเยาวชนที่รักของเราเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ทรงคุณค่ายิ่งของชาติที่
ผู้ใหญ่ควรรักทะนุถนอม เมตตา กรุณา อบรมเลี้ยงดูและเอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขอย่างเต็มที่
ตลอดเวลา

จากเอกสารขององค์การยูนิเซฟ ซึ่งพิมพ์เผยแพร่เกี่ยวกับสถานภาพของเด็ก
เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม ที่ผ่านมาเมื่อเร็วๆ นี้ ปรากฏว่าเด็กในโลกยังมีปัญหาเรื่องการ
ขาดแคลนอาหารอยู่เป็นอันมาก องค์การยูนิเซฟจึงรณรงค์ที่จะให้สังคมได้เห็นความสำคัญ
ของเด็กเพื่อร่วมมือ เร่งรีบในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาเด็ก โดยมุ่งที่จะดำเนินการ
เพื่อขจัดโรคขาดอาหารและพลาณามัยที่ไม่สมบูรณ์ 4 ประการ ด้วยการบำบัดรักษา
โรคท้องร่วงด้วยผงน้ำตาลเกลือแร่ ฉีดวัคซีนเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันโรค สนับสนุนการ
เลี้ยงลูกด้วยนมมารดา และส่งเสริมมารดาให้เอาใจใส่ ติดตามผล และบันทึกการชั่งน้ำหนัก
และอัตราการเจริญเติบโตของลูก เพื่อเตรียมการป้องกันและแก้ไขภาวะการขาดอาหาร
จนกระทั่งสามารถเสริมอาหารที่จำเป็นแก่การเจริญเติบโตได้ทันทั่วทั้ง

สำหรับประเทศไทยนั้น แม้ว่าเราจะมีปัญหาน้อยกว่าในหลายประเทศ แต่เด็ก
ของเราก็กินขาดแคลนอาหารในบางท้องที่ ทำให้เจริญเติบโตไม่เต็มที่ จึงขอให้หน่วยงาน

ต่างๆ อาทิเช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ และชาวไทยทุกคนร่วมมือกัน เพื่อปรับปรุงให้ชีวิตความเป็นอยู่และอนามัยของเด็กและเยาวชนไทยดีขึ้น

ผมขอถือโอกาสนี้วิงวอนผู้ใหญ่ทุกท่าน และหน่วยงานทุกหน่วย โปรดช่วยกัน ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้ทั้งในด้านวิชาการ และวิชาชีพ ตามระดับสติปัญญา ความสามารถ ความถนัด และความสนใจ จัดการสาธารณสุข อนามัย และโภชนาการ ตลอดจนจัดกิจกรรมด้านกีฬาและนันทนาการ เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีพละนาามัยแข็งแรงสมบูรณ์ จัดกิจกรรมด้านศาสนาและวัฒนธรรมเพื่อให้เด็กและเยาวชนเป็นคนดีมีศีลธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมประจำใจ จัดกิจกรรมด้านดนตรีและศิลปะ เพื่อให้เด็กและเยาวชน มีความนึกคิดและจิตใจที่งดงาม จัดกิจกรรมด้านสังคมเพื่อให้เด็กและเยาวชนมีโอกาสบำเพ็ญประโยชน์ในลักษณะสร้างสรรค์สังคม และจัดบริการแนะแนว เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นคนดี มีบุคลิกภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ เป็นชีวิตที่ทรงคุณค่าเพื่อพัฒนาชาติสืบไปในอนาคต

อย่างไรก็ตาม ในงานวันเด็กปีนี้ ผมขอให้ผู้ใหญ่ทุกท่าน และหน่วยงานทุกหน่วยงานโปรดช่วยกันด้วยความรักและศรัทธาอย่างจริงจัง ร่วมกันจัดกิจกรรมและบริการต่างๆ ดังกล่าวโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นโดยตรงกับเด็กและเยาวชนให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และสิ่งสำคัญที่สุดคือ ผู้ใหญ่โปรดประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับเด็กและเยาวชนของเราด้วย

เป็นที่น่ายินดียิ่งที่ในปีนี้ กรมต่างๆ ของกระทรวงศึกษาธิการได้ร่วมกันจัดงานศิลปหัตถกรรมและอาชีวศึกษา 26 ขึ้น พร้อมกันกับงานวันเด็ก ซึ่งเป็นการช่วยส่งเสริมนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ และจะช่วยให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้และเข้าใจแนวทางในการศึกษา และการประกอบอาชีพด้วย นอกจากนี้ ยังหวังว่าประชาชนที่เข้ามาชมงานจะได้เห็นความสามารถที่แท้จริงของเด็กและเยาวชนไทย

ในโอกาสวันเด็กแห่งชาติปีนี้ ผมขอให้เด็กและเยาวชนที่รัก รู้หน้าที่ ขยัน ศึกษาหาความรู้สำหรับประกอบสัมมาชีพเพื่อช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ขอให้ซื่อสัตย์สุจริตทั้งต่อตนเองและผู้อื่น รู้จักประหยัดและอดออม ตลอดจนมีวินัย ยินดีประพฤติปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับและกฎหมายเพื่อความมั่นคงของประเทศชาติ นอกจากนี้จะรู้หน้าที่ ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด และมีวินัยแล้ว ประการสำคัญที่สุดที่จะช่วยให้ชาติเจริญก้าวหน้าก็คือ เด็กและเยาวชนทุกคนจะต้องยึดมั่นในคุณธรรม ดังคำขวัญประจำปีนี้ว่า

“รู้หน้าที่ ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด มีวินัยและคุณธรรม”

ในสุภวาระนี้ ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย โปรด
ดลบันดาลให้คณะกรรมการจัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติ คณะกรรมการจัดงานสัปดาห์
ศิลปหัตถกรรม และอาชีวศึกษา 26 และผู้มีเกียรติทุกท่าน ตลอดจนเด็กและเยาวชนที่รัก
ทุกคน ประสบกับความสุขความเจริญตลอดไป ผมขอเปิดงานวันเด็กแห่งชาติ ปี 2526
ณ บัดนี้

(ประมวลสุนทรพจน์ พ.ศ. 2527 ของ ๗พณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี,
2527: 51-53)

ตัวอย่างบทกล่าวต้อนรับผู้มาเยือน

**คำกล่าวต้อนรับของ รองศาสตราจารย์ปรียา อนุรัตน์
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์
ในโอกาสที่ อาจารย์และนักศึกษาจากมหาวิทยาลัย Ritsumeikan
มาเยือนคณะมนุษยศาสตร์
วันพฤหัสบดีที่ 9 สิงหาคม 2544
เวลา 14.00 – 16.30 น.
ณ ห้องประชุมชั้น 2 คณะมนุษยศาสตร์**

ท่านอาจารย์และนักศึกษาจากมหาวิทยาลัย Ritsumeikan และผู้มีเกียรติ

ดิฉันในนามของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่งที่มีโอกาสต้อนรับผู้ช่วยศาสตราจารย์ Jun Honna และนักศึกษาจากคณะความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยริทสึเมคัง 18 คน ซึ่งมาสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคณาจารย์และนิสิตสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่นในวันนี้

ในปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อติดต่อสื่อสารกับบุคคลต่างชาติต่างภาษาเพื่อให้เข้าใจซึ่งกันและกันเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง การเรียนภาษาต่างประเทศนอกจากการเรียนในชั้นเรียนและศึกษาจากสื่อต่างๆ แล้ว การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักศึกษาชาวต่างชาติเป็นกิจกรรมหนึ่งที่เสริมสร้างทักษะภาษาได้ดียิ่ง อีกทั้งยังเรียนรู้วัฒนธรรม ประเพณี แนวความคิดของประเทศนั้นๆ ตลอดจนยังได้ศึกษาความแตกต่างของแต่ละประเทศ อันจะก่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน กิจกรรมครั้งนี้จึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ นอกจากนี้ยังเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กับคณะความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยริทสึเมคัง และแสดงถึงสัมพันธ์ไมตรีระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่นด้วย ดิฉันหวังเป็นอย่างยิ่งว่าทุกท่านจะมีความสุขที่ได้มาเยือนคณะมนุษยศาสตร์และคณะมนุษยศาสตร์จะได้ต้อนรับทุกท่านในโอกาสต่อไปอีก

สุดท้ายนี้ ในโอกาสที่ทุกท่านจะเดินทางกลับประเทศญี่ปุ่นในวันที่ 12 สิงหาคมนี้ ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย จงดลบันดาลให้ทุกท่านเดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ ขออวยพรให้ทุกท่านประสบความสำเร็จทุกประการ

(รองศาสตราจารย์ ปราณี จงสุจริตธรรม เขียนบท
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สิริวรรณ นันทจันทุล ตรวจทาน)

ตัวอย่างบทโอวาท

**โอวาทของคณบดีคณะมนุษยศาสตร์
ในโอกาสวันปฐมนิเทศน์สัปดาห์ใหม่ของคณะมนุษยศาสตร์
ประจำปีการศึกษา 2543
วันพฤหัสบดีที่ 1 มิถุนายน 2543
ณ ห้อง 301 ศูนย์เรียนรวม 3**

คณาจารย์คณะมนุษยศาสตร์ และนิสิตใหม่ที่ยินดีรักทุกคน

ครูรู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่งที่มีโอกาสมาพบนิสิตใหม่ในวันนี้ ในนามของคณะมนุษยศาสตร์ขอแสดงความยินดีและขอต้อนรับนิสิตใหม่สู่คณะมนุษยศาสตร์ อีกทั้งขอชื่นชมต่อนิสิตทุกคนที่ยืนยันมั่นเพียรศึกษาเล่าเรียนจนสอบเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยได้อันนับเป็นความสำเร็จอีกขั้นหนึ่งในชีวิตของนิสิตทุกคน

หน้าที่ขั้นต่อไปของนิสิตทั้งหลายก็คือ จะต้องศึกษาเล่าเรียนในมหาวิทยาลัยอย่างเต็มที่เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย คือ มีความรู้ความสามารถในศาสตร์สาขาที่เราเลือกเข้ามาศึกษาเล่าเรียน

ในสภาพสังคมและเศรษฐกิจปัจจุบันประเทศของเราต้องการทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ทางวิชาการในสาขาวิชาต่างๆ ความรู้ข้อมูลข่าวสารเหตุการณ์บ้านเมือง อีกทั้งความรู้ในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมเพื่อช่วยกันแก้ไขวิกฤตของสังคมและประเทศชาติ และดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

การที่นิสิตจะสร้างตนให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมและประเทศชาติได้ดังกล่าวแล้วนิสิตต้องมีความตั้งใจ กล่าวคือ ตั้งใจจริงที่จะใฝ่หาความรู้ทางวิชาการในศาสตร์ที่ตนเลือกศึกษาและพัฒนาทักษะภาษาอีกทั้งพัฒนาทักษะการใช้เทคนิควิทยาการสมัยใหม่ เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนอย่างเต็มที่สมกับเป็นคนรุ่นใหม่ ตั้งใจมั่นที่จะเรียนรู้และปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ของคณะมนุษยศาสตร์และของมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ตั้งใจแน่วแน่ที่จะดำรงตนอยู่ในกรอบแห่งศีลธรรม ปฏิบัติตนตามขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของไทย มีสัมมาคารวะต่อครูอาจารย์ มีความรักความสามัคคี มีจิตใจโอบอ้อมอารีต่อเพื่อนร่วมสถาบัน เสียสละเพื่อส่วนรวม มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสังคม

หากนิสิตปฏิบัติตนได้ตามที่แนะนำมาข้างต้นแล้ว ก็จะเป็นที่หวังได้ว่าทุกคนจะสำเร็จการศึกษาเป็นบัณฑิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ออกไปรับใช้สังคม และประเทศชาติได้อย่างเต็มภาคภูมิ จะเป็นความภูมิใจของคณะมนุษยศาสตร์ เป็นความภูมิใจของพ่อแม่ผู้ใกล้ชิด และจะภูมิใจในตนเอง

ในที่สุดนี้ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์จงดลบันดาลให้นิสิตที่รักทุกคนมีความตั้งใจจริง ตั้งใจมั่น และตั้งใจแน่วแน่ จนประสบความสำเร็จในชีวิตเป็นบัณฑิตที่เก่ง ดี มีความสุข และเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าของสังคม เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพของประเทศไทยสืบไป.

บรรณานุกรม

- กฤษณ์ วัชรวิชัย. 2542. **การฝึกพูดและภาษาไทย**. สงขลา: ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นัฏฐารุณ ตันนะรัตน์ และคณะ. 2530. **การเตรียมเพื่อการพูดและการเขียน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นิพนธ์ ทัพย์ศรีนิมิต. 2542. **หลักการพูด**. สงขลา: ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ประมวลสุนทรพจน์ พ.ศ. 2527 ของ ฯพณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี**. 2527. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี คณะกรรมการประชาสัมพันธ์กิจการพิเศษ.
- ประสงค์ ราชณสุข. 2528. **การพูดเพื่อประสิทธิผล**. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาภาษาไทย และภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รวีวงศ์ ศรีทองรุ่ง. 2542. **การพูดเพื่อการประชาสัมพันธ์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. [ม.ป.ท.]: ภาควิชาการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏเพชรบุรี.
- ลักขณา สดะเวทิน. 2540. **หลักการพูด**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: เฟื่องฟ้า พรินติ้ง สมปราชญ์ อัมมะพันธ์. 2540. **หลักการพูด**. กรุงเทพมหานคร: ดวงแก้ว.
- . 2529. **หลักการพูด**. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- สำนักงาน ป.ป.ป. กองวิจัยและวางแผน. กลุ่มเสริมสร้างทัศนคติและเผยแพร่. 2540. **รายงานผลการสัมมนาระดับผู้บริหารของสถาบันการศึกษาในภาคใต้ เรื่อง ยุทธศาสตร์และกิจกรรมเสนอแนะการสร้างจิตสำนึก “ความซื่อสัตย์สุจริตในสถาบันการศึกษา” ระหว่างวันที่ 17-18 กุมภาพันธ์ 2540 ณ โรงแรมวังใต้ จังหวัดสุราษฎร์ธานี**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ปวยวรรณ.
- สิริวรรณ นันทจันทุล. 2540. **เอกสารประกอบการสอนวิชาภาษาพูดกับภาษาเขียน**. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

